

Temeljem članka 39. stavak 1. točka 16. Statuta Hrvatskog Crvenog križa („Narodne novine“, broj 56/16 i 45/23), Skupština Hrvatskog Crvenog križa na 9. (izvanrednoj) sjednici 23. saziva održanoj dana 14. prosinca 2023. donosi

PRAVILNIK O USTROJU, PRIPREMI I DJELOVANJU HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA U KRIZNIM SITUACIJAMA

1. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom o ustroju, pripremi i djelovanju Hrvatskog Crvenog križa u kriznim situacijama (u nastavku teksta: Pravilnik) utvrđuju se načela djelovanja, ustroj operativnih snaga, zadaće i aktivnosti, prava i obveze te druga pitanja od važnosti za djelovanje Hrvatskog Crvenog križa (u nastavku teksta: HCK) i njegovih ustrojstvenih oblika – općinskih, gradskih i županijskih društava Hrvatskog Crvenog križa (u nastavku teksta: DHCK) u kriznim situacijama.

(2) HCK i DHCK pripremu i djelovanje u kriznim situacijama obavljaju kao javnu ovlast sukladno odredbama Zakona o Hrvatskom Crvenom križu, Statutu Hrvatskog Crvenog križa te kao dio operativnih snaga sustava civilne zaštite sukladno propisima o sustavu civilne zaštite.

Članak 2.

(1) Krizna situacija je, u smislu ovog Pravilnika, svaki događaj izazvan ljudskim djelovanjem ili djelovanjem prirode koji ugrožava zdravlje i život ljudi, materijalna dobra i okoliš, a po svom opsegu može biti izvanredan događaj, velika nesreća ili katastrofa.

(2) Izvanredni događaj je događaj za čije saniranje je potrebno djelovanje žurnih službi te potencijalno uključivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(3) Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njezina nastanka;

(4) Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koje opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.

2. NAČELA DJELOVANJA U KRIZNIM SITUACIJAMA

Članak 3.

HCK i DHCK u kriznim situacijama djeluju u skladu s:

- međunarodnim humanitarnim pravom;
- temeljnim načelima Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dobrovoljnost, jedinstvo i univerzalnost);
- načelima sustava civilne zaštite.

Članak 4.

(1) Operativne snage HCK obvezuju na poštivanje etičkih pravila i pravila ponašanja sadržanim u:

- Etičkom kodeksu Hrvatskog Crvenog križa,
- ostalim internim aktima Hrvatskog Crvenog križa koji se odnose na etička načela i pravila ponašanja.

(2) Kršenje etičkih načela i pravila ponašanja predstavlja razlog za isključivanje iz daljnjih aktivnosti operativnih snaga HCK.

3. USTROJ OPERATIVNIH SNAGA HCK

Članak 5.

(1) Operativne snage HCK čine:

- a. Krizni stožeri HCK i DHCK
- b. Interventni timovi HCK/DHCK
- c. Timovi podrške HCK/DHCK.

(2) Pripadnici operativnih snaga HCK su punoljetne osobe koje su od strane HCK i DHCK osposobljene za djelovanje u kriznim situacijama, a mogu biti radnici i volonteri HCK i DHCK.

(3) Iznimno, pripadnici operativnih snaga HCK mogu biti i osobe mlađe od 18 godina, isključivo u sastavu Tima podrške HCK i pod uvjetima određenim Zakonom o volonterstvu.

(4) Način ustroja operativnih snaga HCK na svim razinama organiziranja HCK, zadaće operativnih snaga HCK u pripremi i odgovoru na kriznu situaciju, sadržaj i način provođenja osposobljavanja operativnih snaga HCK, kao i sadržaj i način vođenja evidencije pripadnika operativnih snaga HCK propisuje se Smjernicama o ustroju, zadaćama i obuci operativnih snaga HCK (u daljnjem tekstu: Smjernice OS HCK) koje donosi izvršni predsjednik, na prijedlog službe nadležne za djelovanje u kriznim situacijama.

Članak 6.

(1) Krizni stožer je operativno i koordinacijsko tijelo koje se ustrojava u HCK i svakom DHCK, koje koordinira aktivnostima HCK u kriznoj situaciji svog područja nadležnosti.

(2) Krizni stožer HCK surađuje i koordinira djelovanje sa Stožerom Civilne zaštite Republike Hrvatske, a krizni stožeri DHCK sa kriznim stožerima jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave (u nastavku teksta: JLP(R)S).

Članak 7.

(1) Krizni stožer ima najmanje 3, a najviše 10 članova.

(2) Izvršni predsjednik HCK osniva Krizni stožer HCK i imenuje njegove članove.

(3) Ravnatelj DHCK osnivaju krizne stožere i imenuju njihove članove .

(4) Članovi kriznog stožera mogu ujedno biti pripadnici Interventnog tima HCK ili Tima podrške HCK.

(5) Član Kriznog stožera HCK/DHCK može biti opozvan zbog neizvršavanja obveza, ako razrješenje zatraži sam član, nastupanjem nesposobnosti za rad uslijed dugotrajne bolesti i drugih opravdanih razloga.

(6) Voditelj kriznog stožera HCK je izvršni predsjednik HCK, a voditelj kriznog stožera DHCK je ravnatelj DHCK.

Članak 8.

(1) Krizni stožer po potrebi održava radne sastanke radi izvršavanja obveza predviđenih ovim Pravilnikom.

(2) Tijekom krizne situacije, krizni stožeri mogu donositi odluke o aktivnostima telefonskim ili elektroničkim putem, iste su dužne formalno potvrditi u pisanom obliku.

(3) Za rad Kriznog stožera obavezno se osigurava adekvatno opremljeni prostor u prostorijama HCK, DHCK ili na terenu, ovisno o potrebi.

Članak 9.

(1) Članovi kriznog stožera HCK su, u pravilu, voditelji službi Središnjeg ureda. U sastav Kriznog stožera, ako za to postoji potreba, osim voditelja službi, izvršni predsjednik može imenovati i druge radnike Središnjeg ureda i po potrebi uključivati i druge osobe koje sudjeluju u radu Kriznog stožera HCK, bez prava glasa.

(2) Izvršni predsjednik HCK je voditelj Kriznog stožera HCK i rukovodi operativnim snagama HCK u kriznoj situaciji.

Članak 10.

(1) Članove kriznog stožera DHCK imenuje ravnatelj DHCK, a može u rad sjednica Kriznog stožera DHCK uključivati i druge osobe koje sudjeluju u radu Kriznog stožera DHCK, bez prava glasa.

(2) Ravnatelj DHCK je voditelj kriznog stožera DHCK i rukovodi operativnim snagama HCK u kriznoj situaciji svoje razine nadležnosti.

Članak 11.

(1) Općinski/Gradski interventni tim HCK (OIT/GIT HCK) čine radnici i volonteri DHCK koji su prošli najmanje osnovnu obuku za djelovanje u kriznim situacijama, na području jednog općinskog ili gradskog DHCK.

(2) Županijski interventni tim HCK (ŽIT HCK) čine radnici i volonteri DHCK koji su prošli najmanje osnovnu obuku za djelovanje u kriznim situacijama, na području jednog županijskog DHCK, a to su pripadnici s područja pripadajućih općinskih i gradskih DHCK.

(3) Nacionalni interventni tim HCK (NIT HCK) čine radnici HCK i članovi ŽIT-a koji su prošli specijalističku obuku i posjeduju specifična znanja i vještine sukladno Smjernicama OS HCK.

(4) Interventni timovi sastoje se od osnovnih i specijalističkih jedinica.

(5) Interventnim timovima rukovodi voditelj kriznog stožera razine koja upravlja operacijom.

Članak 12.

(1) Tim podrške HCK je operativna snaga HCK koju čine ga radnici i volonteri HCK i DHCK, a zadovoljavaju uvjete predviđene Smjernicama OS HCK i moguće ih je aktivirati u kriznoj situaciji.

(2) Timom podrške HCK rukovodi voditelj kriznog stožera razine koja upravlja operacijom.

(3) Timovi podrške HCK mogu se osnivati na općinskoj, gradskoj ili županijskoj razini.

Članak 13.

Voditelj kriznog stožera HCK/DHCK uspostavlja Organizacijsku strukturu operativnih snaga HCK u kriznoj situaciji (u daljnjem tekstu: OSOS) sukladno Smjernicama OS HCK.

Članak 14.

(1) Operativne snage HCK koje djeluju izvan područja kriznog događaja i obavljaju aktivnosti podrške u svojim DHCK (primjerice prikupljanje i slanje humanitarne pomoći), smatraju se operativnim snagama HCK izvan područja kriznog događaja. Njihovim aktivnostima, ovisno na kojoj se razini provode, rukovodi voditelj kriznog stožera, u koordinaciji sa razinom organiziranja HCK koja upravlja operacijom.

(2) Ukoliko viša razina organiziranja HCK, tijekom operacije na nižoj razini, istoj u ispomoć uputi pripadnike Operativnih snaga HCK izvan područja kriznog događaja, oni se raspoređuju sukladno OSOS-u razine organiziranja HCK koje upravlja operacijom i imaju isti status kao operativne snage HCK koje pripadaju toj razini.

4. ZADAĆE I AKTIVNOSTI U KRIZNIM SITUACIJAMA

Članak 15.

Aktivnosti HCK i DHCK u kriznim situacijama provode se kroz tri faze:

- I. Faza pripreme ,
- II. Faza djelovanja ,
- III. Faza oporavka.

Članak 16.

(1) Priprema za krizne situacije je skup aktivnosti koje HCK i DHCK provode radi bolje spremnosti Operativnih snaga HCK i građana za odgovor na kriznu situaciju, a u cilju ublažavanja posljedica krizne situacije na zdravlje, život i socijalnu sigurnost zajednice.

(2) Faza pripreme obuhvaća sljedeće aktivnosti:

- o planiranje;
- o osposobljavanje i uvježbavanje Operativnih snaga HCK;
- o osiguravanje zaliha materijalnih sredstava za djelovanje u kriznim situacijama,
- o edukaciju stanovništva.

Članak 17.

(1) Djelovanje HCK i DHCK u kriznim situacijama je skup aktivnosti koje provode operativne snage HCK s ciljem ispunjavanja osnovnih potreba stanovništva ugroženog i/ili pogođenog kriznom situacijom.

(2) Faza djelovanja sastoji se od:

- stavljanja u pripravnost operativnih snaga i materijalnih resursa HCK,
- operacije HCK.

Članak 18.

(1) Pripravnost je stanje spremnosti Operativnih snaga i materijalnih resursa HCK za operativno djelovanje prije nastanka krizne situacije.

(2) Stanje pripravnosti uvodi voditelj kriznog stožera HCK ili DHCK na temelju informacija o mogućnosti nastanka krizne situacije dobivenih od lokalne zajednice, kroz sustav ranog upozoravanja i/ili temeljem vlastite procjene.

(3) Uvođenjem stanja pripravnosti aktivira se krizni stožer HCK ili DHCK, provjerava raspoloživost pripadnika operativnih snaga HCK pripadajuće razine i priprema ih se za moguću operaciju, poduzimaju se predradnje aktiviranja zaliha humanitarne pomoći i materijalnih resursa za djelovanje operativnih snaga HCK.

(4) Pokretanjem operacije na nižoj razini organiziranja HCK automatski se stavlja u pripravnost viša razina organiziranja HCK.

Članak 19.

(1) Operacija HCK je provođenje aktivnosti HCK i DHCK tijekom krizne situacije ili neposredno po njenom završetku.

(2) Operacija HCK započinje kada voditelj kriznog stožera HCK ili DHCK donese odluku o njezinom pokretanju.

(3) Operacija HCK podrazumijeva:

- aktiviranje operativnih snaga HCK (ukoliko je prethodilo stanje pripravnosti te je krizni stožer HCK/DHCK već aktiviran, odnosi se na pripadnike interventnog tima i tima podrške HCK pripadajuće razine);
- provođenje aktivnosti HCK;
- pokretanje apela za pomoć ako za to postoji potreba, sukladno uputi koju izrađuje služba nadležna za prikupljanje sredstava.

Članak 20.

- (1) Oporavak se odnosi na aktivnosti i programe koji imaju za cilj bržu normalizaciju života te edukaciju i osposobljavanje stanovništva za eventualne buduće krizne situacije.
- (2) U fazi oporavka provodi se detaljna i kontinuirana procjena potreba i kapaciteta.

Članak 21.

Sve razine organiziranja HCK imaju obvezu sudjelovanja u pripremi za krizne situacije i dužne su se pravovremeno uključiti u odgovor na kriznu situaciju.

Članak 22.

(1) U kriznoj situaciji operacija HCK se pokreće na razini organiziranja HCK koja je zahvaćena kriznom situacijom:

- a. ukoliko velika nesreća zahvaća područje jedne općine odnosno grada, operaciju pokreće općinsko/gradsko društvo koje djeluje na tom području. Voditelj kriznog stožera tog društva odgovoran je za provođenje aktivnosti i rukovođenje operativnim snagama HCK te nastale troškove.
- b. ukoliko velika nesreća zahvaća područje na kojem djeluje više općinskih i/ili gradskih društava, ili situacija nadilazi kapacitete općinske/gradske razine, upravljanje operacijom je u nadležnosti županijskog društva. Voditelj kriznog stožera županijskog društva odgovoran je za provođenje aktivnosti i rukovođenje operativnim snagama HCK te nastale troškove.
- c. ukoliko krizna situacija zahvaća područje više županijskih društava ili situacija nadilazi kapacitete županijske razine, upravljanje operacijom je u nadležnosti HCK. Voditelj Kriznog stožera HCK odgovoran je za provođenje aktivnosti i rukovođenje operativnim snagama HCK te nastale troškove.

(2) U trenutku kad nastupe objektivne okolnosti da upravljanje operacijom može preuzeti niža razina organiziranja HCK, ono se predaje nižoj razini.

Članak 23.

(1) Ukoliko kapaciteti DHCK u čijoj je nadležnosti operacija HCK nisu dovoljni za ispunjenje zadaća, te je potrebno aktiviranje operativnih snaga ili materijalnih resursa HCK, upućivanje pomoći od strane HCK odobrava izvršni predsjednik HCK.

(2) Operativnim snagama koje su na takav način upućene kao ispomoć, rukovodi ravnatelj DHCK koje upravlja operacijom HCK.

Članak 24.

(1) U kriznoj situaciji se službena komunikacija između razina organiziranja HCK odvija vertikalnim putem.

(2) ODCK ili GDCK na čijem je području nastala krizna situacija dužno je odmah po saznanju za istu obavijestiti nadležno ŽDCK. U slučaju nedostupnosti ŽDCK, ODCK/GDCK samostalno obavještava HCK.

(3) ŽDCK na čijem je području nastala krizna situacija dužno je odmah po saznanju za istu obavijestiti HCK i ostala ODCK/GDCK svog područja nadležnosti. Ukoliko je nastala krizna situacija županijske razine, HCK obavještava ostala ŽDCK.

(4) HCK u slučaju krizne situacije nacionalne razine, obavještava sva ŽDCK izvan područja krizne situacije, koja dalje obavještavaju ODCK/GDCK svog područja nadležnosti.

Članak 25.

(1) U slučaju kada je krizna situacija takvih razmjera da se ne može riješiti raspoloživim kapacitetima HCK, HCK, sukladno potrebi, traži pomoć ostalih članica Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca te drugih međunarodnih humanitarnih organizacija i institucija.

(2) Humanitarnu pomoć iz inozemstva prima isključivo Hrvatski Crveni križ, osim kad je pomoć namijenjena izravno nekom od DHCK. U tom slučaju, DHCK primatelj dužno je obavijestiti HCK o primljenoj humanitarnoj pomoći.

(3) Pomoć u operativnim snagama iz inozemstva prima isključivo HCK.

Članak 26.

(1) Operativne snage HCK mogu se uputiti u inozemstvo radi sudjelovanja u aktivnostima pomoći u kriznim situacijama i/ili se u inozemstvo može uputiti humanitarna pomoć.

(2) DHCK ne mogu upućivati operativne snage kao ni humanitarnu pomoć u inozemstvo bez prethodne obavijesti HCK, uz poštivanje propisanih procedura.

Članak 27.

(1) U kriznoj situaciji HCK formira informacijski centar koji omogućuje aktivnu komunikaciju između zajednice pogođene kriznom situacijom i DHCK te protok točnih i pravovremenih informacija.

(2) Informacijski centar vodi glasnogovornik HCK.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Služba nadležna za djelovanje u kriznim situacijama vodi brigu o pravilnoj primjeni ovog Pravilnika, o provedbi aktivnosti i zadataka, pruža instruktivnu pomoć, prati i analizira aktivnosti, a sve u cilju poboljšanja i unapređenja djelovanja i suradnje HCK i DHCK u pripremi i odgovoru na krizne situacije.

Članak 29.

Služba nadležne za djelovanje u kriznim situacijama, osim aktivnosti utvrđenih ovim Pravilnikom, ima i savjetodavnu funkciju u pitanjima iz djelokruga pripreme i djelovanja u kriznim situacijama te sustava civilne zaštite.

Članak 30.

Smjernice o ustroju, zadaćama i obuci operativnih snaga HCK će se donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 31.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ustroju, pripremi i djelovanju Hrvatskog Crvenog križa u kriznim situacijama kojeg je Skupština Hrvatskog Crvenog križa 22. saziva na 5. sjednici održanoj dana 17. prosinca 2018. (URBROJ: 11-2/2018).

Članak 32.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu nakon proteka roka od 8 dana od dana objave na Oglasnoj ploči HCK.

U Zagrebu, 14. prosinca 2023.

KLASA: 230-03/23-11/09

URBROJ: 101-03-23-01

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE HCK
Prim. Josip Jelić, dr. med.

Ovaj Pravilnik objavljen je na Oglasnu ploču HCK dana 21.12.2023. te je stupio na snagu dana _____.

Katueda